

Đặc điểm và cách sử dụng của lớp từ ngữ xưng hô tiếng Hán trong sự so sánh với tiếng Việt : Luận án TS / Phạm Ngọc Hàm ; Nghd. : GS.TS. Hoàng Trọng Phiến . - H. : ĐHKHXH & NV, 2004 . - 214 tr. + Đĩa CD - Rom; Tóm tắt

Hệ thống hoá các vấn đề lý luận về xưng hô và từ ngữ xưng hô trong giao tiếp ngôn ngữ. Đi sâu nghiên cứu những phương tiện dùng để xưng hô trong tiếng Hán và hoạt động của từ ngữ xưng hô tiếng Hán, tiến hành so sánh với tiếng Việt. Từ đó ứng dụng kết quả nghiên cứu vào việc dạy học tiếng Hán cho người Việt

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Mục đích, ý nghĩa của luận án	1
2. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	3
3. Nhiệm vụ của luận án	4
4. Phương pháp nghiên cứu	4
5. Cái mới của luận án	5
6. Cấu trúc của luận án	6
CHƯƠNG 1 : MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ XUNG HÔ VÀ TỪ NGỮ XUNG HÔ TRONG GIAO TIẾP NGÔN NGỮ	7
1.1. Lịch sử vấn đề	7
1.1.1. Điểm qua vài nét về lịch sử nghiên cứu xưng hô tiếng Hán	7
1.1.2. Điểm qua vài nét về lịch sử nghiên cứu xưng hô tiếng Việt	12
1.1.3. Nghiên cứu so sánh xưng hô Hán - Việt	14

1.2. Quan niệm về xưng hô và phương thức biểu hiện xưng hô	15
1.3. Sự xuất hiện tất yếu của từ xưng hô trong giao tiếp ngôn ngữ	22
1.4. Xưng hô với đặc trưng văn hoá dân tộc	23
1.5. Tính lịch sự với vấn đề xưng hô	35
1.6. Nghĩa quyền lực và kết liên trong xưng hô	41
Tiểu kết chương I	50
CHƯƠNG 2: NHỮNG PHƯƠNG TIỆN DÙNG ĐỂ XUNG HÔ TRONG TIẾNG HÁN (CÓ SO SÁNH VỚI TIẾNG VIỆT)	52
2.1. Khái quát về từ xưng hô trong tiếng Hán	52
2.2. Những phương tiện dùng để xưng hô trong tiếng Hán	57
2.2.1. Xưng hô bằng đại từ nhân xưng	57
2.2.1.1. Khái niệm về đại từ nhân xưng	57
2.2.1.2. Đặc điểm của đại từ nhân xưng tiếng Hán	57
2.2.1.3. Khả năng kết hợp của đại từ nhân xưng tiếng Hán	61
2.2.2. Xưng hô bằng từ xưng hô thân tộc	68
2.2.2.1. Khái niệm	68
2.2.2.2. về thân tộc và từ xưng hô thân tộc	
2.2.2.3. Những từ dùng để xưng hô trong gia đình của tiếng Hán	73
2.2.2.4. Phương thức ghép song song của danh từ thân tộc tiếng Hán	89
2.2.2.4. Xưng hô phỏng theo xưng hô thân tộc	93
2.2.3. Xưng hô bằng họ tên	98
2.2.3.1. Khái niệm về họ tên	98
2.2.3.2. Đặc điểm họ tên của người Hán	100
2.2.3.3. Khả năng kết hợp của họ tên trong tổ hợp xưng	102

hồ	
2.2.4. Xưng hô bằng từ chỉ nghề nghiệp, chức vụ, học hàm, học vị	103
2.2.4.1. Khái niệm về từ chỉ nghề nghiệp, chức vụ, học vị	104
2.2.4.2. Thống kê một số danh từ chỉ nghề nghiệp, chức vụ, học vị	105
2.2.5. Xưng hô bằng những từ xưng hô thông dụng (đồng chí, thái thái, tiên sinh, tiểu thư...)	112
Tiểu kết chương 2	119
CHƯƠNG 3 : HOẠT ĐỘNG CỦA TỪ NGỮ XƯNG HÔ TIẾNG HÁN (CÓ SO SÁNH VỚI TIẾNG VIỆT)	121
3.1. Xưng hô trong gia đình	121
3.1.1. Xưng hô giữa vợ và chồng	121
3.1.1.1. Xưng hô giữa những cặp vợ chồng trẻ	121
3.1.1.2. Xưng hô giữa những cặp vợ chồng cao tuổi	128
3.1.2. Xưng hô giữa cha mẹ và con cái	130
3.1.2.1. Xưng hô giữa cha mẹ khi còn trẻ và con còn nhỏ	131
3.1.2.2. Xưng hô giữa cha mẹ và con cái đã trưởng thành	133
3.2. Xưng hô xã hội	138
3.2.1. Xưng hô giữa nhân viên và thủ trưởng	142
3.2.2. Xưng hô giữa thủ trưởng và nhân viên	149
3.2.3. Xưng hô giữa đồng nghiệp với nhau	150
3.3. Các nhân tố tác động đến xưng hô	153
3.3.1. Một số khảo sát về phạm vi sử dụng của từ ngữ xưng hô	153
3.3.2. Các nhân tố tác động đến xưng hô	158
3.3.2.1. Nhân tố tuổi tác	158
3.3.2.2. Nhân tố vị thế của người tham gia giao tiếp	159

3.3.2.3. Động cơ giao tiếp với cách lựa chọn từ xưng hô	163
Tiểu kết chương 3	166
CHƯƠNG 4 : ỨNG DỤNG KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀO VIỆC DẠY HỌC TIẾNG HÁN CHO NGƯỜI VIỆT NAM	168
4.1. Sự giống và khác nhau giữa cách xưng hô trong tiếng Hán và cách xưng hô trong tiếng Việt	168
4.1.1. Sự giống nhau	168
4.1.2. Sự khác nhau	172
4.2. ứng dụng kết quả nghiên cứu vào thực tiễn dạy học tiếng Hán cho người Việt Nam	176
4.2.1. Cơ sở lí luận của việc ứng dụng	176
4.2.2. Một số khảo sát về việc học tiếng Hán của sinh viên Việt Nam	178
4.2.3. Một số kiến nghị về phương pháp khắc phục lỗi sử dụng từ ngữ xưng hô trong công tác dạy học tiếng Hán cho người Việt Nam	188
+ Về phía người dạy	188
+ Về phía người học	189
Tiểu kết chương 4	190
KẾT LUẬN	192
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ LUẬN ÁN	196
TÀI LIỆU THAM KHẢO	197
NGUỒN NGỮ LIỆU	204
PHỤ LỤC	205